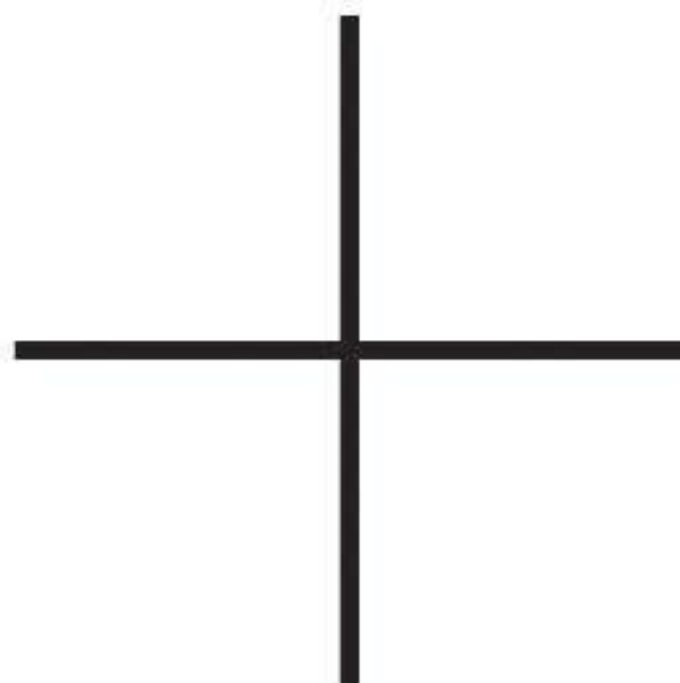

HŘBITOV JAKO PRŮNIK ŽIVOTA A SMRTI

OBSAH:

1. OBSAH
2. ESEJ
3. PŘÍSTUP K NÁVRHU
4. PRŮVODNÍ ZPRÁVA
5. OBRAZOVÁ DOKUMENTACE

ESEJ NA TÉMA POHRBÍVÁNÍ

V knize o věčném životě se píše o církvi Elohimů. Je to náboženství, které oslovuje jedince, kteří jsou nespokojeni se současnou společností. Ti během přijímání odevzdají svůj biologický vzorek DNA, aby mohli být po své smrti uměle znovustvořeni. Věří, že se vědcům podaří odhalit tajemství oživení a nastane tak nový věk neoloidů, kteří budou prakticky nesmrtelní. Titul nese název Možnost ostrova a je napsán francouzským spisovatelem Michaelem Houellebecqem. Tito lidé získali sebevražedné sklony a jeví známky odcizením od svého těla. Jejich existence na zemi byla po smrti zastoupena kyselinou deoxyribonukleovou, uloženou kdesi v mrazáku. Jelikož byli přesvědčeni, že se znovu na svět vrátí, neměli potřebu smutečního obřadu ani pohřbu. V některých případech se svými těly zacházeli velice kuriózně. Jeden nadšenec se například nechal slisovat do tvaru kuželkové koule.

Způsob pohřbívání lidí závisí na jejich představě, co se děje s člověkem, když zemře. Těmito otázkami, které přesahují lidský život, se zabývají především náboženství. Každé z nich nějakým způsobem věří, že když člověk zemře, jeho duše žije dál. Tak i tělu zemřelého přísluší jistá úcta. Některá věří ve vzkříšení na konci světa, jiná v opakovanou reinkarnaci a tak dále. Každá z církví má tak svůj vlastní názor, jak se správně rozloučit se zesnulým a jak se mají uchovat jeho ostatky. Absolutní ateismus neexistuje, ale jak je to s nevěřícími, s lidmi moderní společnosti, kteří se nepřiklání k žádné víře? Mají pohřby úměrné svému přesvědčení? Jsou pochováni, jak by si sami přáli? Přejí si být pochováni?

Česká republika zaujímá specifickou pozici ve způsobu pohřbívání. S 80,72% má nejvyšší míru kremace v Evropě. Ve světě patříme s Novým Zélandem a Japonskem k zemím s nejvyšším procentem skutečněných kremací. Zatímco na těchto ostrovních státech chybí prostory pro hřbitovy, u nás se o popularitu pohřbů žehem zasloužila míra religiozity, na které má vliv i minulý režim. V Praze je situace podle Julia Mičocha, ředitele Pohřebního ústavu hl. m. taková: *„Pravdou je, že většina pozůstalých si přeje pohřeb malý, spíše rodinné rozloučení se zemřelým. Od řečníka pak požadují jen krátké poděkování za účast a květinové dary. Pohřby bez obřadu měly výrazný nástup v posledním desetiletí minulého století. V současnosti se drží někde mezi 40 až 50 procenty z pohřbů. Domnívám se, že hlavním důvodem jsou finance, ale pozůstalí uvádějí různé důvody od přání zemřelého až po odmítání obřadu jako stresujícího. Bohužel i nezáměr o zemřelého hraje svoji roli. Proč by si jinak*

přibližně 15 procent objednatelů pohřbení nevyzvedlo urnu se zpopelněnými ostatky?“ Důvodem, proč lidé opouštějí tradiční životní rituály, je z jednoho pohledu nejčastěji nedostatek financí. Lidé šetří a zbavují se výdajů, které pokládají za zbytečné, či bez kterých se mohou obejít. Navrací se doba, kdy se na důstojný pohřeb šetří celý život. Z druhého pohledu, který první nepopírá, je to skutečnost, že moderní společnost vytěsňuje vše, co se zdá na první pohled jako ošklivé na okraj, za hranice hezkého. T toho důvodu je téma smrti dnes, v době, která podporuje zdravý a dlouho produktivní život, tabuizováno podobně jako erotika v 19. století. Když mladé generaci položíme otázku, jak by chtěl být kdo pochován, jen vyjimečně se setkáme s jasnou představou. Je to způsobeno právě tím, že se o daném tématu nemluví a tak se vytrácí část našich kořenů, kultury a smyslu civilizace. Zapomíná, se že smrt je neodlučitelnou součástí života. Někdy potřebujeme se zesnulými blízkými strávit trochu času. Zavzpomínat si s nimi, rozloučit se a smířit se s odloučením. Pocítit chladnou blízkost smrti, abychom se mohli nadechnout a žít zas dál. Pocítit smysl rodiny, představit si hluboké a tvrdé kořeny předků. Tyto pocity, které člověka staví na zem, které mu dávají odvahu a smysl ne náhodou vycházejí se smířením se se smrtelností. Samotná podstata člověka, se odlišuje od říše zvířecí právě tím, že člověk jako jediný tvor na Zemi si dokáže uvědomit svou vlastní smrtelnost. Tu si nejlépe uvědomujeme prostřednictvím smrti druhých, může to být při pozorování televizních zpráv, při úmrtí známého, či blízkého, nebo při návštěvě místa posledního odpočinku významné osoby. Když už o ní víme, můžeme si pocit přivodit i vědomostí vlastní smrti například při cestování neznámými místy. Takovému pocitu říkáme strach. Čím blíže se smrt nachází tím intenzivnější pocity cítíme. Smrt je podmanivá, vše zahalující, temná a nepochopitelná, ale taky utvrzující a životodárná.

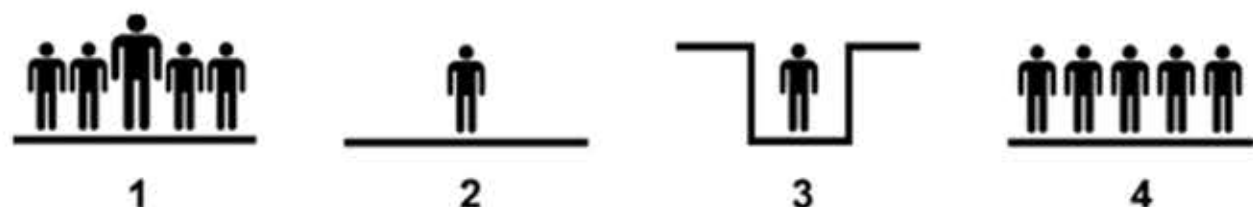
Již od nepaměti, kdy člověk získal dar představitivosti se lidé vypořádávají se smrtí. Z tehdejších bájí a pověstí a u dnešních primitivních přírodních národů můžeme odhalovat, jakými prostředky se smrtí nakládají. První rannou reakcí je útek, souvisí to s kultem démona, který jakožto neviditelné jsoucno obchází zemřelého a může zahubit i ostatní, dodnes některé kmeny v jižní Asii, přestože jsou do značné míry kolonizovány, opouští při úmrtí v osadě místo aniž by sklídily svá pole. Když se tělo vytratí, mají tendenci se k místu smrti vrátit a vykonávat obřady. Vytrácení úzce souvisí s přikrýváním nebo pohcíváním. To, co zde pohlcuje je příroda, Matka Země. Postupem času člověk démona smrti ovládl a začal nekonečný běh divadelních rituálů, které pomáhají pochopit smrt zkrze symboly a nápodobenství. Prostředkem tomu bývají vždy abstraktní umělecká díla (rituální tanec, smuteční hudba, báseň, pomník - socha,...). Můžeme tedy mluvit o imaginativní duchovní výtvarné kultuře (v kontrastu k ní bych rád uvedl brutálně realistická vyjádření smrti zkrz krvácející těla zkrze hororový film, zprávy, internet,...). Hřbitovy, pomníky, smuteční síně urnové háje, kolumbária, rozptylové loučky, všechna místa posledního odpočinku, a tak dále jsou divadelní scény pro představení o smrti. Otázka je, jaká by měla být divadla, aby lidé začali chodit na své představení? Tato představení se totiž nekonají pro široké publikum, je to

hra z které plyne ponaučení, hra pro jedince, pro jeho jedinečný život...

Komu zvoní hrana? Tobě.

PŘÍSTUP K NÁVRHU

Tato esej je úvodem k pochopení podstaty hřbitovů, které nejsou budovány pro zemřelé, nýbrž pro ty živé, kteří mají potřeby, se kterými se musí vypořádávat. Jsou dobré hřbitovy a jsou špatné, o tom co je dobré často říkáme, že na nás zapůsobilo, nebo že je to působivé, silné. Otázka, jakými prostředky na nás má působit silný hřbitov? Odpověď je takovými, jaký mají mít lidé pocity.

Člověk je v dnešní společnosti udržován ve vědomí, že vše co se kolem něj děje jde neustále v pokroku, - stále máme ekologičtější ledničky rychlejší auta, modernější muziku, vyspělejší zdravotnictví... Neustále ho společnost nutí se stále zdokonalovat a být vrcholem pomyslné pyramidy (schéma 1). Co když se ale člověk v tom dění najednou ocitne sám? Bude na něj nejspíš působit beznaděj (schéma 2). V takovém případě se musí chvíli uzavřít sám do sebe pochopit jádro celého problému (schéma 3), aby se mohl vrátit do hodnotného šťastného života podle jeho představ a zaujmout místo ve společnosti (schéma 4).

Inspirací mi byly analogie spojení prostorů, pocitů a myšlenek, které znám jako je hloubka a klid, uzavřenost a zamyšlenost, cesta a poznání, voda narození...

Hřbitov jako průnik, konfrontace života a smrti ztvárněný jako cesta od přehlcenosti města, nevědomosti konce - návrat k počátku, zklidnění, pramen potoka, mladé vrby - následné uvědomění a pochopení, zářez, uzavřenost, kultura, řád, - přes divoký les a přírodní jezírka zpět k automobilu a každodennímu životu.

Hřbitov jako paradox situace světa živých - živý pod zemí - zemřelý nad ní

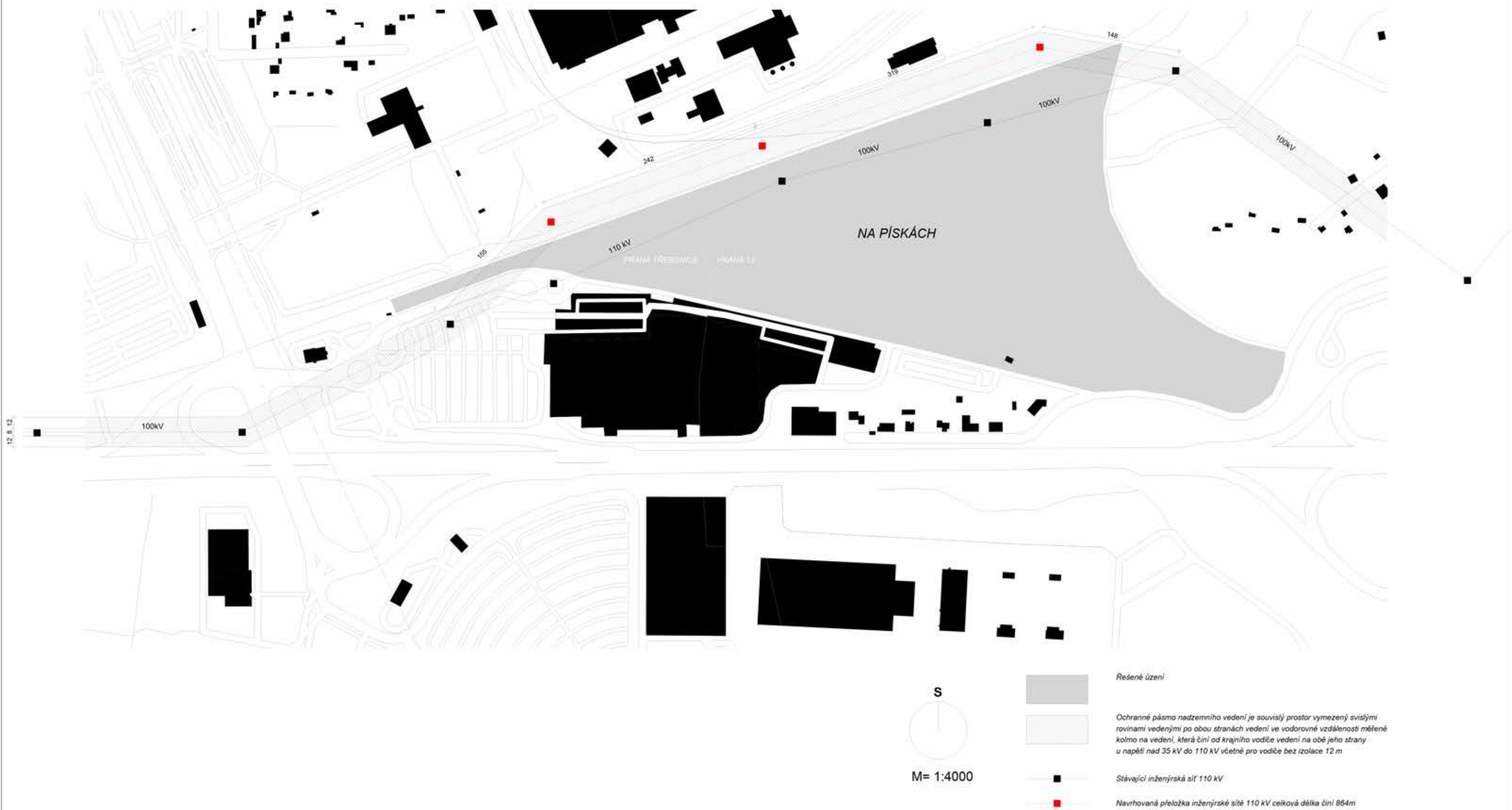
PRŮVODNÍ ZPRÁVA

Pro projekt hřbitova a smuteční síně byla vybrána lokalita v Praze mezi dvěma sídlištěmi Zličín a Stodůlky, která je dostupná automobilem, MHD (zastávka 30m), pěšky (500m od terminálu Zličín) Jedná se o z části zalesněné bývalé pískovcové lomy se soustavou přírodních jezírek a pramenem Motolského potoka. Pozemek je ohraničen trojúhelníkovým sevřením severní zkušební dráhy metra a jižní ulicí Sárská. Směrem k východu se území plynule přelývá do koridoru Motolského potoka, který dále ústí do Vltavy. Územím prochází trasa inženýrské sítě 100kV, kterou překládám dle výkresu.

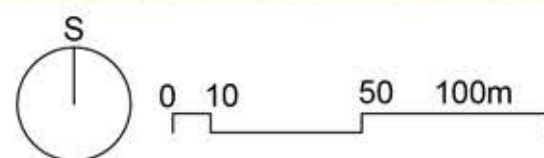
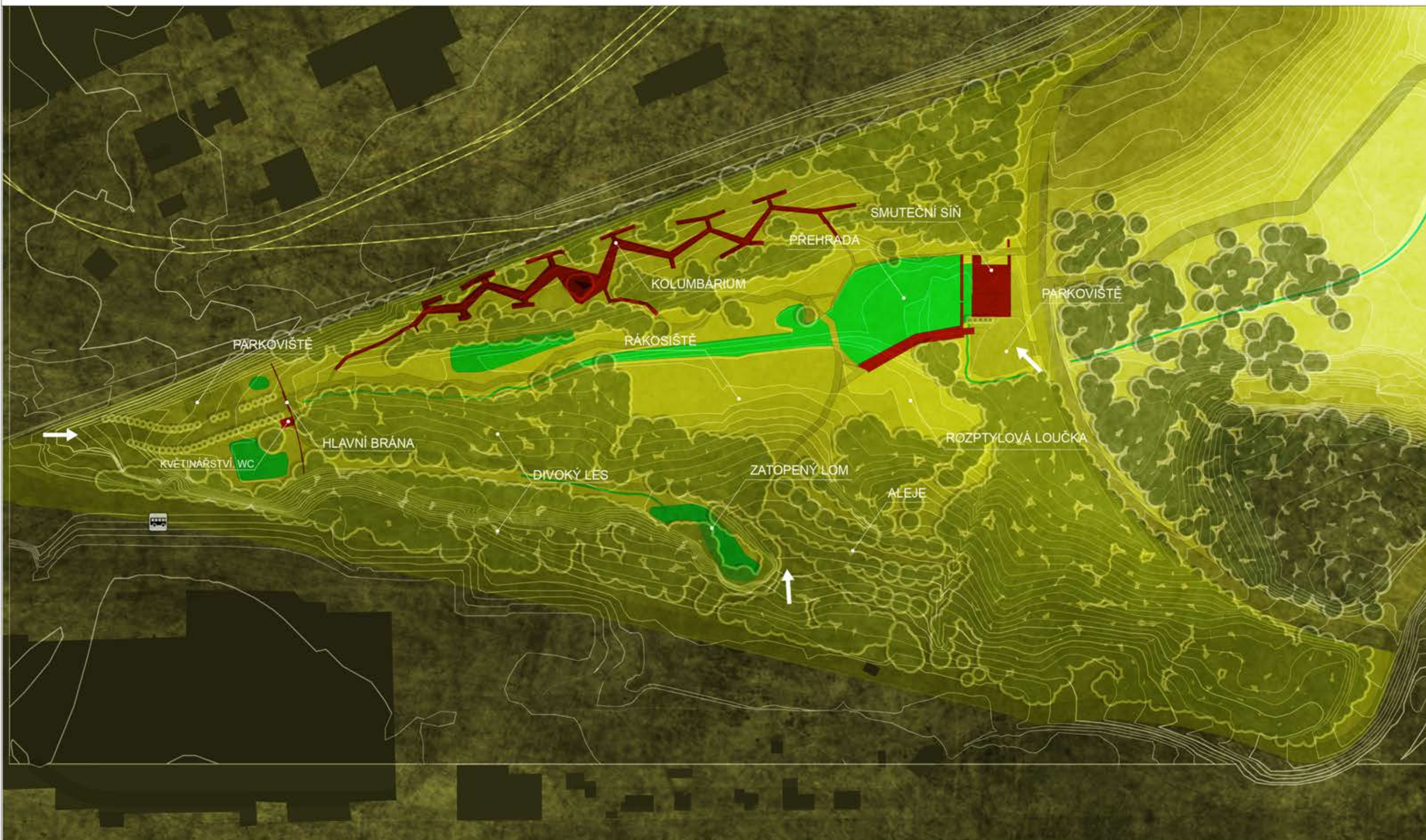
Projekt zahrnuje 4 stavební části - od západu, vstupní brána, kolumbárium, přehrada a smuteční síň. Pro všechny objekty je uvažováno použití místního pískovce. Vstupní brána se stává z betonového jádra obloženého pískovcovými deskami. Pro kolumbárium je vyhlouben zářez v půdě. Gravitační přehrada z části využije objem zeminy vyhloubené pro kolumbárium a z části zeminu pod vodní hladinou. Polovina stavebního díla přehrady sousedí s objektem smuteční síně, kde spolu vytváří atmosféru pro vykonávané obřady. Druhá polovina vytváří vstupní koridor, evokující zářez kolumbária. Objekt smuteční síně je dvoumotový lišící se ve výškách zastřešení plochou střechou. Vyšší část je navržena jako ŽB skelet vyplněný keramickým zdivem a slouží jako vstupní hala a smuteční sál. Nižší část je vyzděna z kremického zdiva a slouží jako zázemí, pro přípravu zemřelých a kanceláře. Hlavní vstup je orientován na jih a východ, vedlejší pro přijímání objednávek obřadů je z východu. Provozní vstup je ze severu na opačné straně uvažovaného příjezdu návštěvníků.

Dalšími předměty návrhu jsou 2 parkoviště na západním a východním konci pozemku, cesty úprava potoka, zdi, mobiliář, úpravy terénu, výsadba rostlin a umístění výtvarných objektů.

NAVRHOVANÉ ŘEŠENÍ PŘELOŽKY INŽENÝRSKÉ SÍTĚ 110 kV

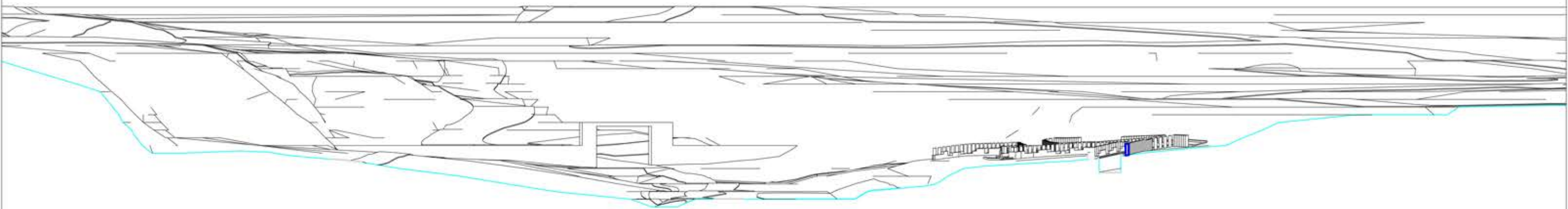

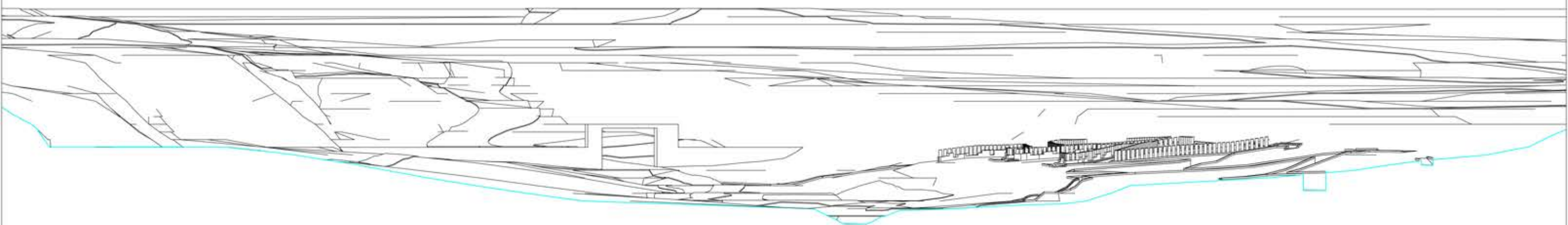

SITUACE ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ 1:2000

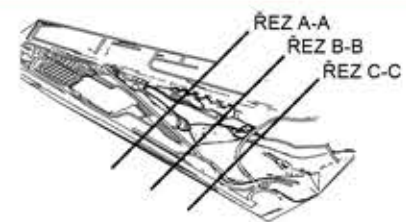
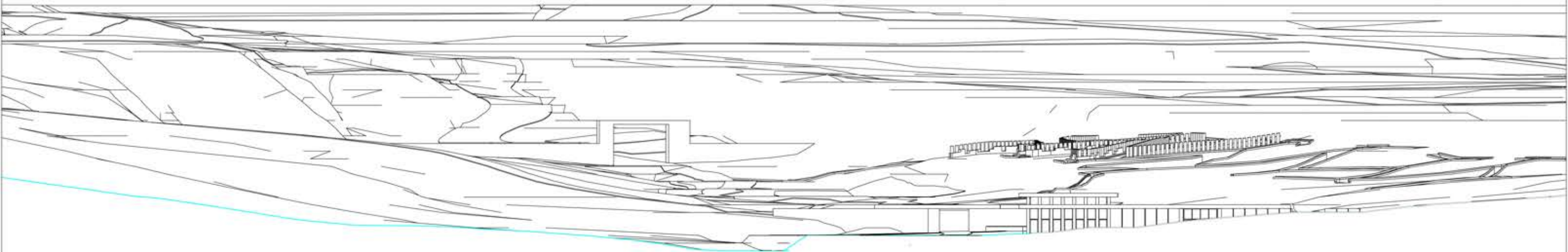
ŘEZ A-A

ŘEZ B-B

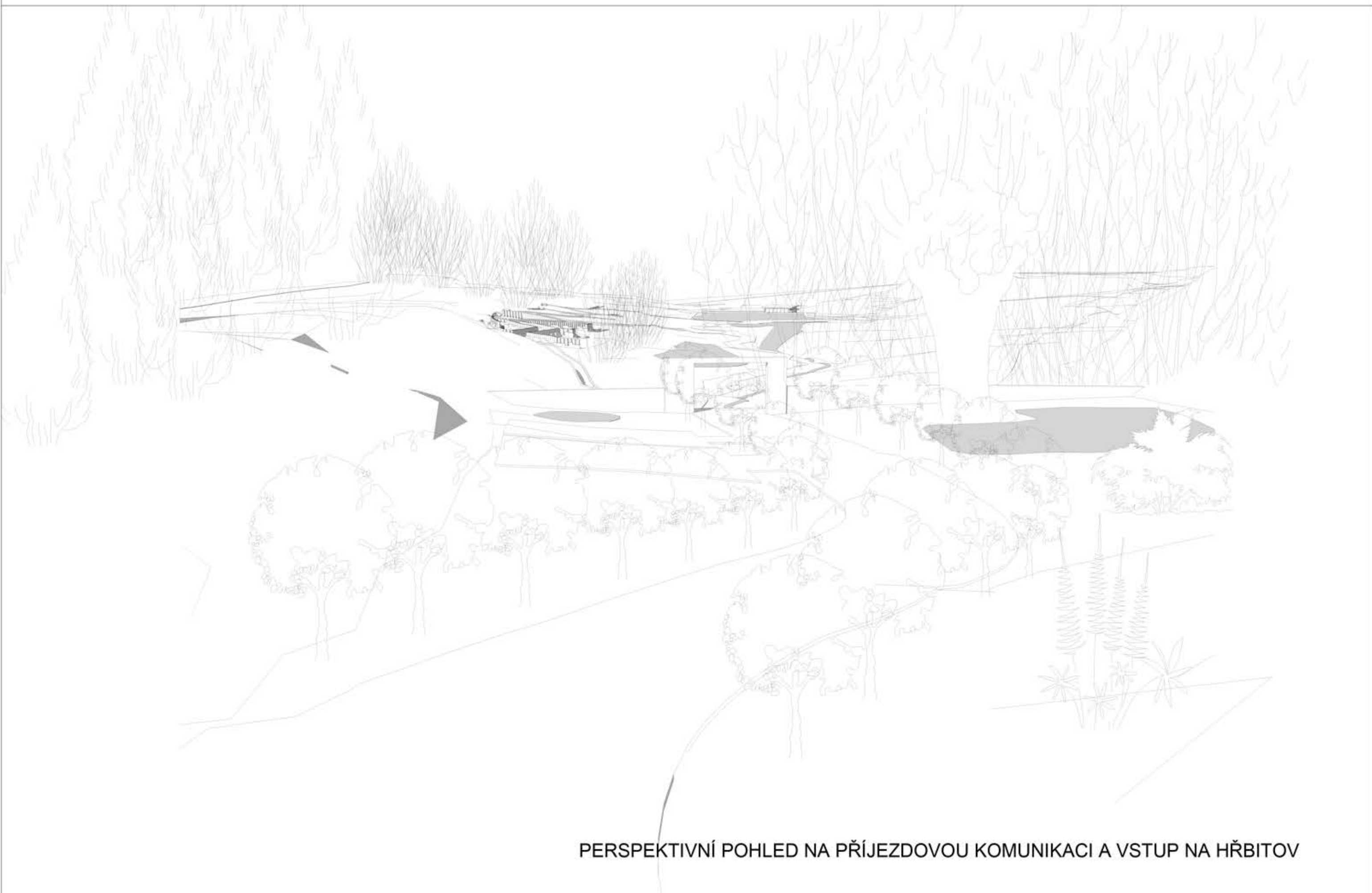

ŘEZ C-C

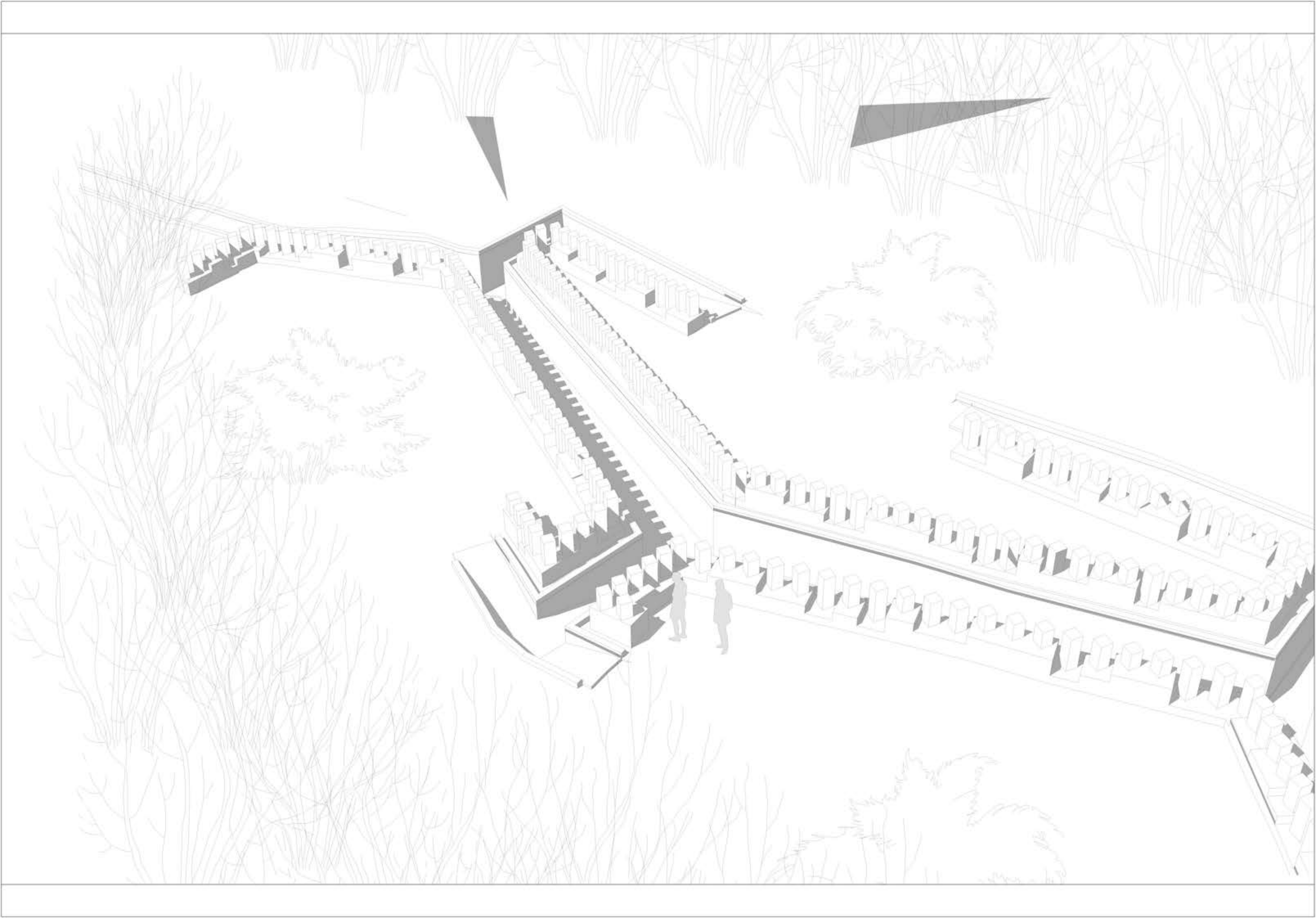
ŘEZOVÉ POHLEDY ŘEŠENÝM ÚZEMÍM po 100 metrech 1:500

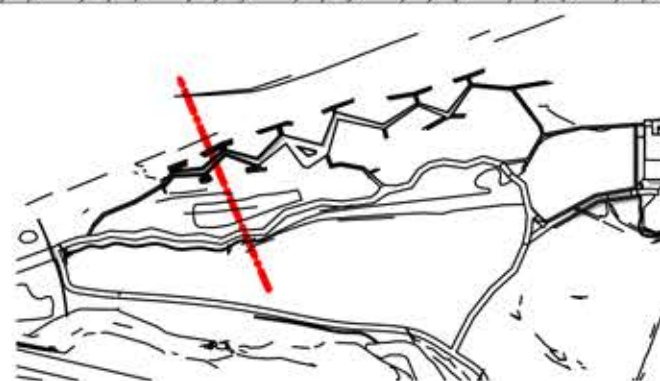
01 5 10 20 40m

PERSPEKTIVNÍ POHLED NA PŘÍJEZDOVOU KOMUNIKACI A VSTUP NA HŘBITOV

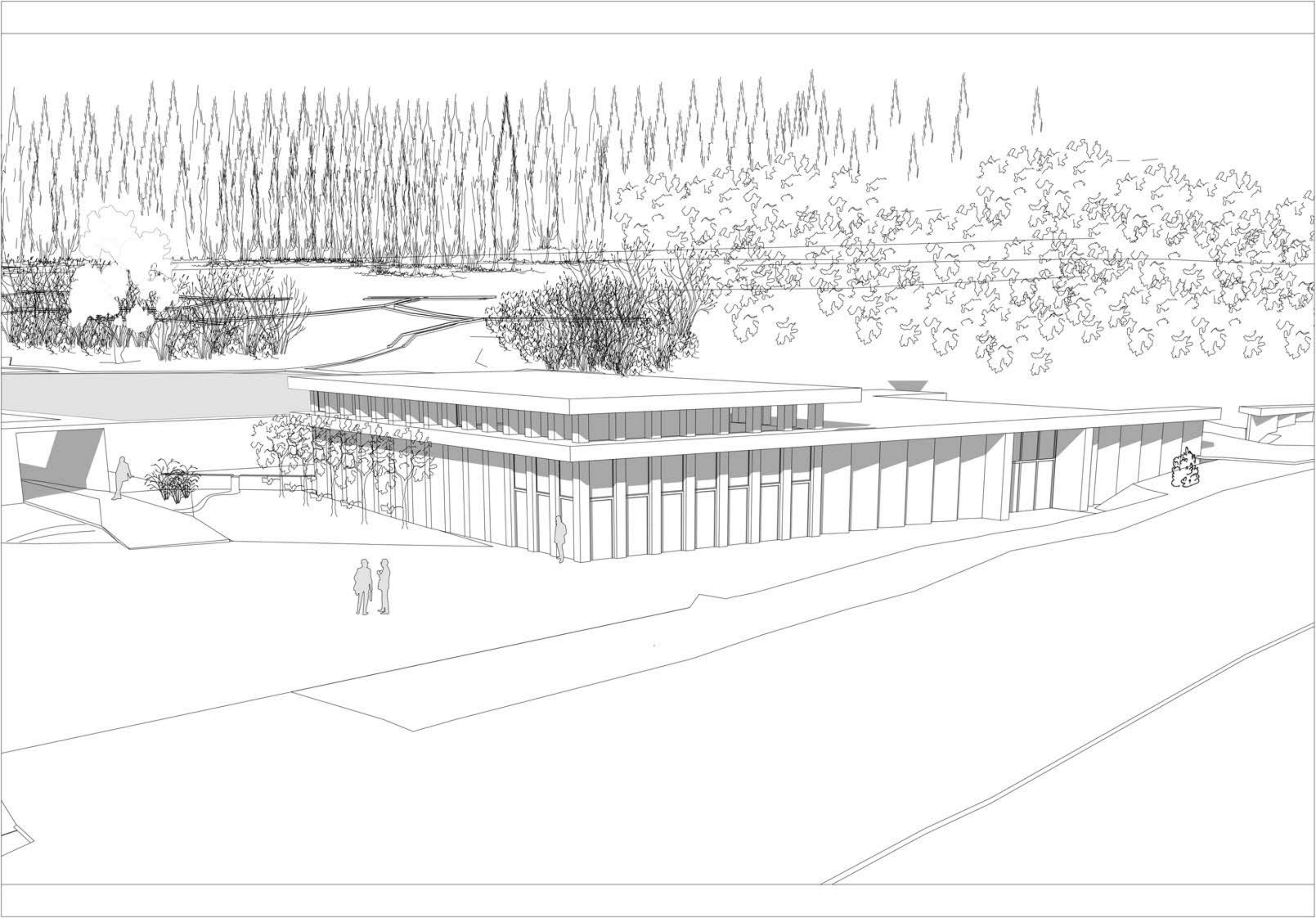

ŘEZOVÝ POHLED KOLUMBÁRIUM 1:100

0 1 5 10m

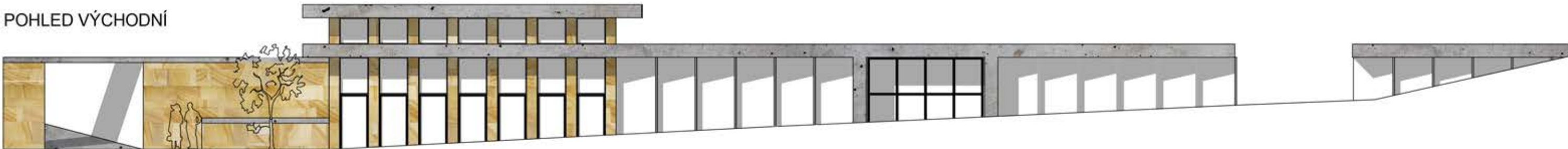
VIZUALIZACE PRŮHLED ZÁŘEZEM A MODUL KOLUMBÁRIA

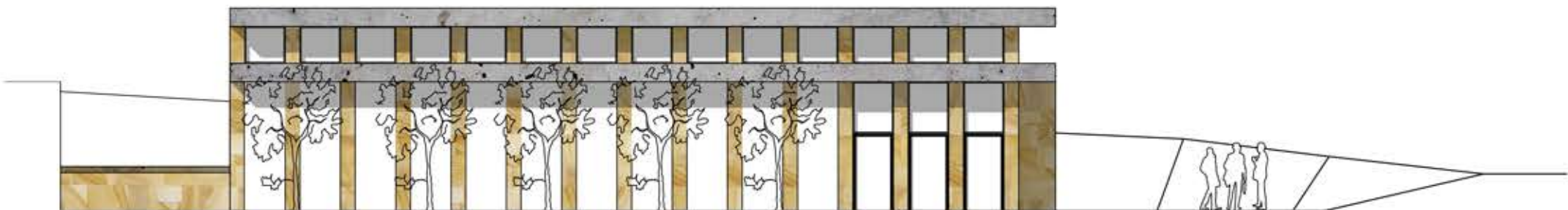
POHLED ZÁPADNÍ

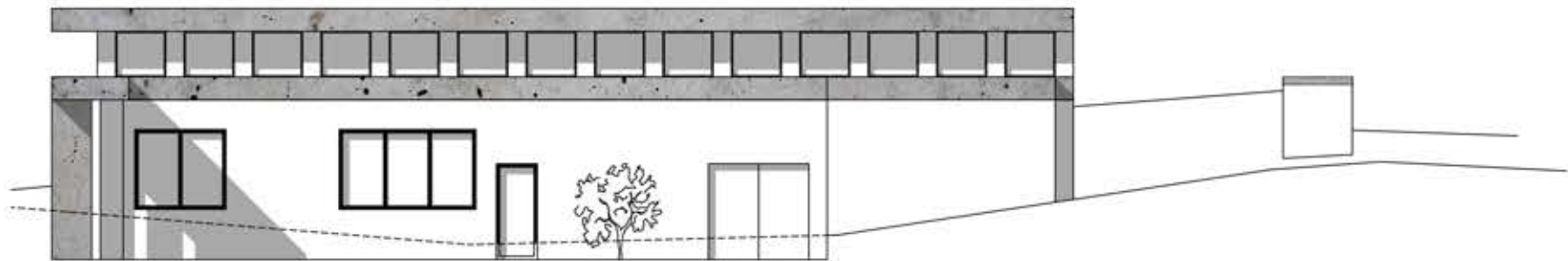
POHLED VÝCHODNÍ

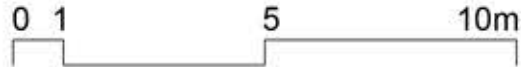
POHLED JIŽNÍ

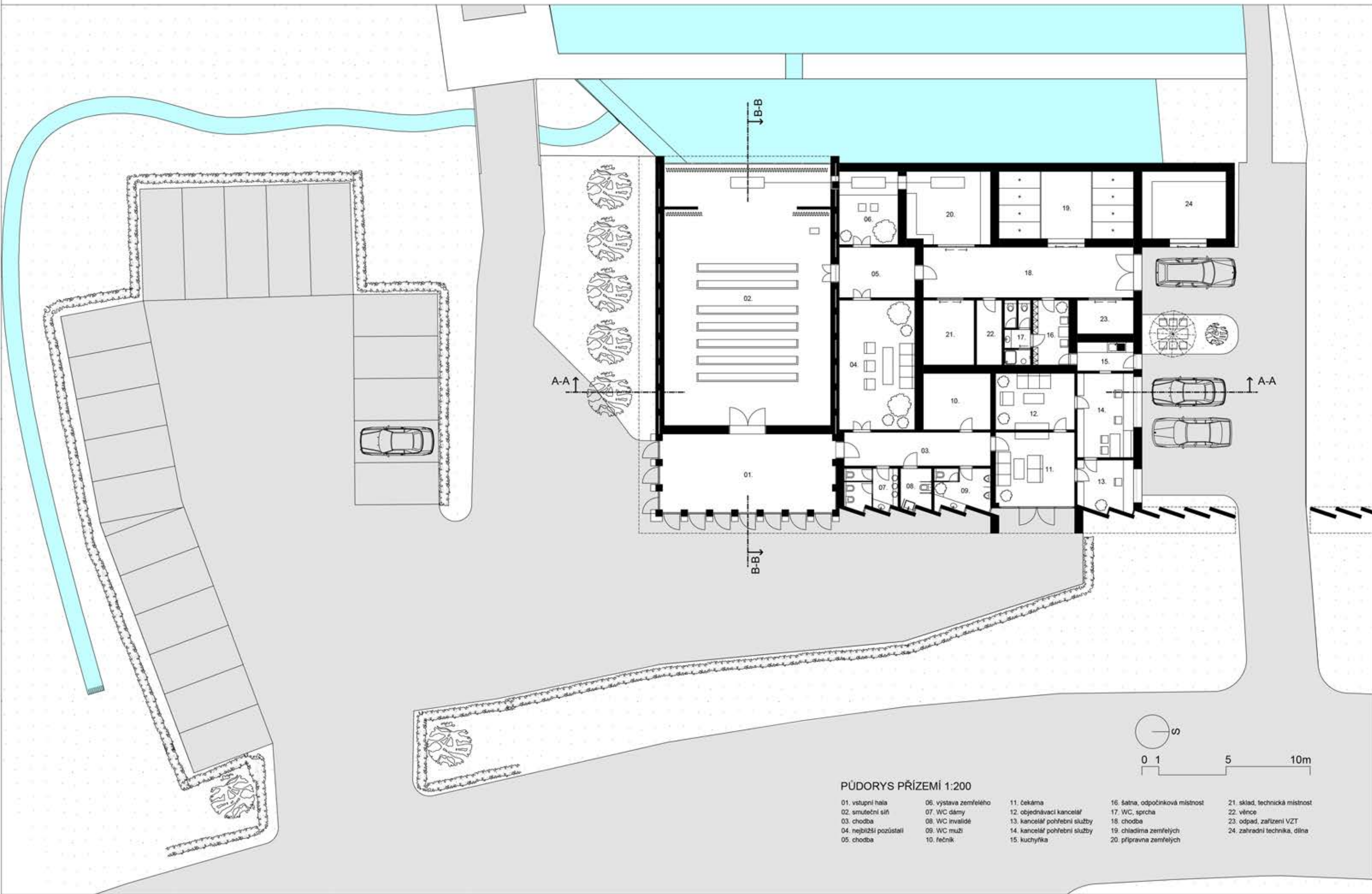

POHLED SEVERNÍ

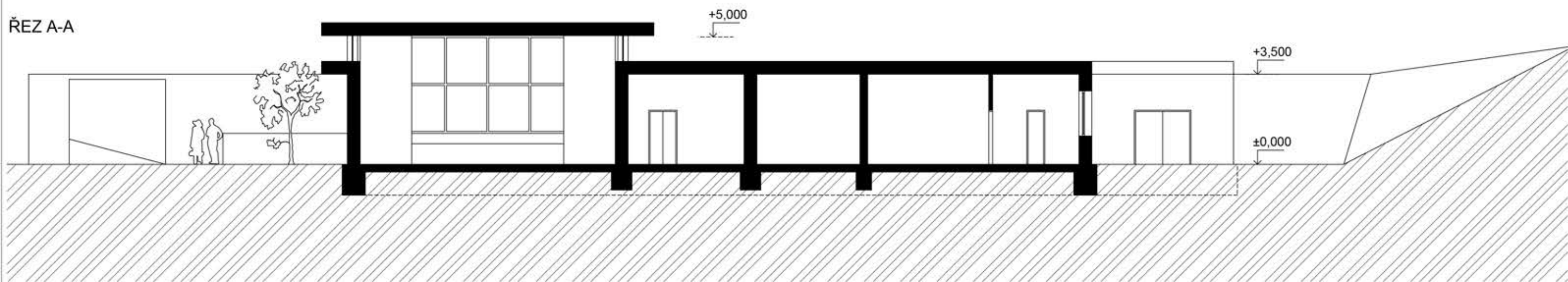

POHLEDY SMUTEČNÍ SÍŇ 1:150

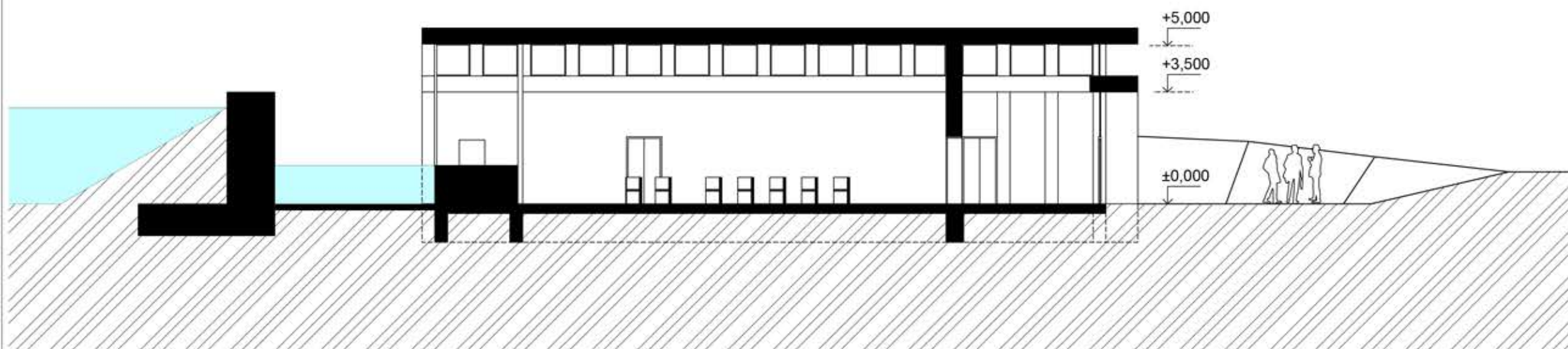

ŘEZ A-A

ŘEZ B-B

ŘEZY SMUTEČNÍ SÍŇÍ 1:150

